

Bioenergia Uudellamaalla

Bioenergia-alalla piilee epäilemättä paljon mahdollisuuksia niin uusmaalaisille kuin muunkin Suomen maaseutuyrittäjille. Ala on kasvava ja sen tarjoamat mahdollisuudet pysyvät pinnalla mm. ilmastonlämpenemisuhkan johdosta. Uudellamaalla koko bioenergiasektori ja sen toimijat hakevat vielä paikkaansa, jonka seurauksena yhtenäistä virallista tietoa bioenergia-alasta Uudellamaalla ei ole vielä saatavilla. Uusmaalaista bioenergiasektoria kartoittava selvitys on kuitenkin suunnitteilla alueella kokoontuvan Bioenergian teemaryhmän toimesta. Selvityksessä on tarkoitus luoda suuntaviivat maakunnan bioenergiasektorin kehittämistä varten ja kartoittaa bioenergiayrittäjien määrää Uudellamaalla.

Uudenmaan alueen merkittävimpänä erityispiirteenä bioenergiasektoria ajatellen on maakunnan maatilojen kasvinviljelypainotteisuus ja peltojen käyttö lähinnä viljanviljelyyn. Metsien osuus maa-alasta on suhteellisen pieni. Tärkeä piirre Uudellamaalla on myös maakunnan alueelle keskittynyt suuri väestömassa ja sen mukana tietenkin lukuisat asutuskeskittymät ja teollisuuden laitokset.

Puuenergia

Merkittävin bioenergiamuoto Uudenmaan maaseudulla on puulämpötoiminta. Osuuskunnissa toimivien yrittäjien toiminta perustuu esimerkiksi haketun puun tuottamiseen ja mahdollisesti kuljettamiseen alueen kaukolämpöyksiköille. Puulämpöyrittäminen on toimiva bioenergiayrittämisen muoto metsää omistaville uusmaalaisille viljelijöille. Nähtäväksi kuitenkin jää missä määrin hakepuutuotannon on mahdollista kasvaa, jotta se ei kilpaile liikaa metsäteollisuuden kuitupuutarpeen kanssa.

Toinen puuyrittäjyyden muoto on klapituotanto. Myyntivalmiiden klapipakkausten tuottaminen vaatii monta työvaihetta, mutta alan kasvun mahdollisuudet ovat väkierikkaalla Uudellamaalla kiitettävän hyvät.

Peltoenergia

Eri bioenergiavaihtoehdoista rypsiöljystä valmistettu biodiesel on ollut ehkä eniten julkisuudessa esillä. Öljykasvien viljelyala on kuitenkin Uudellamaalla tällä hetkellä varsin rajallinen ja laajempi polttoaineeksi sopiva rypsiöljytuotanto ei ole tarpeeksi kilpailukykyistä perinteiseen elintarvikkeeksi jalostettavaan ruokaöljyyn nähden. Ilmaston lämpenemisen seurauksena Suomeen leviävä rapsi saattaa kuitenkin muuttaa tilannetta.

Tilatasolla rypsiöljyn hyödyntämisestä energiana on kuitenkin saatu hyviä tuloksia koneiden ja tilan rakennusten energianlähteenä. Tuotannossa tulee korostumaan paikallinen merkitys. Pienimuotoisessa tuotannossa sivutuotteena saatavalle rypsirouheelle voidaan sopia jo ennakkoon sopiva vastaanottaja lähiseudun karjatiloihin, ellei tilalla itsellään ole eläimiä. Toistaiseksi sivutuotteena syntyvä valkuaisrehu on ollut arvoltaan riittämätön ja vaikeasti sijoitettava karjatilojen vähäisyyden vuoksi.

Oljen ja ruokohelpen poltto ovat potentiaalisia bioenergiayrittäjyyden vaihtoehtoja. Tällä hetkellä Uudellamaalla ei tietyvästi löydy oljenpolttoon erikoistuneita yrittäjiä. Biokaasun tuotanto on niin ikään lapsen kengissä Uudellamaalla. Kaasutukseen käytettävä raaka-aine voi olla esim. puuta tai eläinten lantaa. Biokaasun tuotantoon liittyy paljon mahdollisuuksia ja niistä ollaan hiljalleen saamassa lisää tietoa, jolloin kaasutushankkeita voidaan laittaa käytäntöön.

Haasteita ja mahdollisuuksia

Keskeisimmät haasteet bioenergiasektorilla Uudellamaalla ovat tällä hetkellä kysynnän ja tarjonnan kartoittaminen sekä käytännön tiedon saaminen maatilojen käyttöön. Alan kehittymisen kannalta on välttämätöntä saada selville eri bioenergiamuotojen osalta tarkka kiinnostuneiden tuottajien määrä ja vastaavasti selvittää alueen todellinen kysyntä bioenergialle. Uusmaalaiset tilat tarvitsevat myös ajankohtaista ja luotettavaa tietoa eri tuotantomuotojen toimivuudesta ja niissä tarvittavista investoinneista. Bioenergiatuottajaksi ryhtyminen edellyttää mahdollisuutta vertailla eri investointien takaisinmaksuaikoja ja energiataloudellisia ja teknisiä ratkaisuja.

Yksi merkittävä kehittämiskohde Uudenmaan bioenergiasektorilla on alan toimijoiden yhteistyön edistäminen. Esimerkiksi maatalous- ja metsäsektorin toimijoiden yhdessä tekemistä tulisi viedä eteenpäin.

Uusmaalaisen bioenergia-alan mahdollisuudet piilevät maakunnan runsaassa väestöpohjassa. Lämmitettäviä rakennuksia on paljon ja bioenergian suosion kasvaessa ympäristöystävällisemmät energiavaihtoehdot tarjoavat yrityksille ja yksityisille kotitalouksille erilaisen lämmitysvaihtoehdon. Potentiaalisen kysynnän lisäksi maakunnan etuja ovat myös tutkimus ja tuotekehitysresurssit, jotka ovat olemassa Uudellamaalla. Energian hinnan kohotessa bioenergiavaihtoehtojen kilpailukyky kasvaa ja ne tulevat entistä houkuttelevimmiksi esim. pääkaupunkiseudun uusille teollisuusrakennuksille.

Lähteitä

Ari Toivosen (ProAgria Uusimaa) haastattelu. 5.12.2007.

Tero Uusitalon (Laurea AMK) haastattelu. 5.12.2007.

Teksti

Anna Okkonen, Laurea-ammattikorkeakoulu, agrologi AMK- opiskelija
Luonnonvara- ja ympäristöala, maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Tammikuu 2008